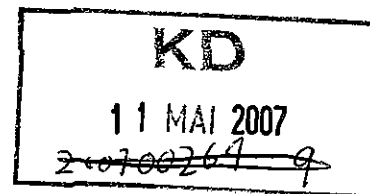

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

Vår ref:
200700261-2/008
Saksbehandler:
Gunvor Ånestad, tlf. 62 58 55 13 / 976 76 345

Deres ref:
200602190-WA

Dato:
10.5.2007

Forslag til revisjon av rammeplan for sykepleierutdanningen – Høring

Vi viser til brev fra Kunnskapsdepartementet datert 27.2.2007 med oversendelse av forslag til rammeplan.

Helse Øst RHF gjennomførte en høring med helseforetakene / sykehusene i desember 2006 basert på arbeidsgruppens forslag. Vi tillater oss å oversende vår oppsummering datert 21.12.2006 til Kunnskapsdepartementet, jf. vedlegg.

Vi har ikke funnet det nødvendig å gjennomføre en ny høringsrunde, da vi ikke ser at det foreligger nye problemstillinger som ikke ble kommentert i den første runden.

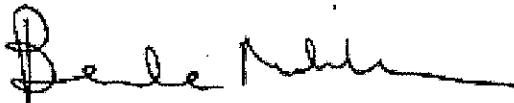
Helse Øst er tilfreds med at endringsforslagene har tatt opp i seg behovet for å tilpasse organiseringen av praksis med dagens virkelighet i sykehusene og et helsevesen i rask endring.

I forhold til vårt tidligere innspill er det spesielt to forhold som vi ikke finner ivare tatt i det nye utkastet, og som vi vil foreslå tas med i den videre bearbeiding:

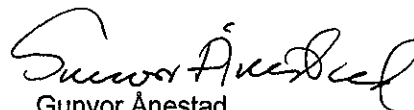
- **Rus, habilitering og rehabilitering.** Vi mener fortsatt at det er en mangel at de forannevnte områder ikke er nevnt under forskriftens § 3. Dette er helsepolitiske satsningsområder med stort fremtidig behov for sykepleiere / medisinsk- og helsefaglig personell og bør tydeliggjøres som relevant praksisarena i grunnutdanningen.
- **Utdanningsinstitusjonens / den enkelte læreres ansvar og veilederrolle i forhold til praksisstudiene.** Vi mener at dette punktet bør utdypes – utover at utdanningsinstitusjonen skal ha et særskilt ansvar for å tilby systematisk

kompetanseoppbygging innen praksisveiledning.

Med vennlig hilsen
Helse Øst RHF

Bente Mikkelsen
adm. direktør

Gunvor Ånestad
prosjektdirektør

Vedlegg: Brev datert 21.12.2007 fra Helse Øst RHF

Kopi m/vedlegg: Helse- og omsorgsdepartementet
Sosial- og helsedirektoratet
Øvrige RHF
Helseforetakene i Helse Øst
Diakonhjemmet Sykehus
Lovisenberg Diakonale Sykehus
Martina Hansens Hospital
Revmatismesykehuset

Helse Øst RHF
Besøksadresse:
Grønnegata 52
2317 Hamar

Postadresse:
Postboks 404
2303 Hamar

Telefon: 62 58 55 00
Telefaks: 62 58 55 01
postmottak@helse-ost.no
Org.nr. 983 658 792

Universitets- og høgskolerådet
Pilestredet 46 B
0167 OSLO

Vår ref:
200400347-9/551
Saksbehandler:
Gunvor Ånestad, tlf. 62 58 55 13 / 976 76 345

Deres ref:
04/162-3/482

Dato:
21.12.2006

Forslag til revisjon av rammeplan for sykepleierutdanningen sykepleierutdanning - Høringsuttalelse

Vi viser til oversendelse av materiale pr. e-post datert 15.11.2006. Helse Øst RHF er svært tilfreds med at det gjennomføres et arbeid med å revidere rammeplanen for sykepleierutdanningen. Basert på innspill fra våre helseforetak og vårt samarbeidsorgan for helseforetakene og høgskolene, har vi i flere sammenhenger etterlyst dette de senere år. Det er uttrykt behov for at organiseringen av praksis og innholdet i praksis tilpasses sykehusenes virkelighet og et helsevesen i rask endring.

Endringsforslagene i rammeplan og forskrifter gir signaler om en mer fremtidsrettet praksis. Formuleringene er gjort prinsipielle uten å miste kvalitetssikrende føringer. Det støttes at rammeplan for sykepleierutdanningen videreføres, og en vil gi tilslutning til Kunnskapsdepartementets standpunkt om at grunnutdanning bør gi en nasjonal gjenkjennbar kompetanse. Samtidig er det behov for større fleksibilitet og tilpasning til lokale forutsetning og behov.

Vi har hatt forslaget ute på høring i våre helseforetak og private sykehus med driftsavtale og fått inn kommentarer på enkeltforslagene som vi har oppsummert i hovedtrekk nedenfor.

Ad. rammeplanens 3.5 b – organisering av praksis

Det er tilslutning til at praksis må være veiledet, og at veileder fortrinnsvis er sykepleier og skal ha minimum 2 års erfaring og veilederopplæring. Det er noe ulikt syn på om veileder også kan ha annen profesjon. På den ene siden anses det positivt, da det kan befordre tverrfaglighet og anspore til samhandling i fremtidig yrkespraksis. Det fremholdes imidlertid at utdanningsinstitusjonen bør følge tettere opp, om veileder ikke er sykepleier, og at det generelle kravet til praksis og veilederkompetanse må oppfylles. Andre helseforetak fremholder at det bør være et ufravikelig prinsipp at alle studenter skal ha en definert sykepleier som veileder i praksisperiodene. Andre yrkesgrupper kan bidra som biveiledere innenfor relevante problemstillinger.

Helse Øst RHF anser at det er rimelig å forutsette at studentene har sykepleiere som veiledere, tatt i betraktning at utdanningen er en profesjonsutdanning med relativt

stort innslag av praksisundervisning. Vi mener at formuleringen om at "veileder fortrinnsvis" skal være sykepleier er tilfredsstillende for å oppfylle hovedregelen.

Når det gjelder samarbeidsavtalene mellom helseforetak og sykehus, stilles det spørsmål ved realismen i at det her skal fremgå hvordan personellressurser og økonomiske ressurser skal benyttes. Å synliggjøre ressurser brukt til veiledningen av studenter i praksis er absolutt ønskelig. Men det er vanskelig gjennomførbart, da det er mange ulike studentgrupper i praksis. Veiledningen er integrert i pasientbehandlingen. Hvis forutsetningen om å synliggjøre ressursbruken fastholdes, be vi om en presisering av hvilke ressurser det er tenkt på og evt. retningslinjer for hvordan disse kan kartlegges fremstilles etter en felles mal for helseforetakene. Det ville være nyttig med felles verktøy for dette.

Ad bestemmelser om praksisstudier (forskriftens § 3)

De ulike områdene som er nevnt vil kunne gi praksiserfaring og synes dekkende med ett unntak. *Det er en betydelig mangel at rusområdet ikke er nevnt. Dette må inkluderes og gjøres tydelig.* Rusbehandling er et helsepolitisk satsningsområde og antall heldøgns plasser innen spesialisthelsetjenesten er i vekst. Videre bør også *habilitering – rehabilitering* nevnes, da også dette utgjør et satsningsområde innen spesialisthelsetjenesten.

Dersom praksisstudiene skal følge endringene i pasientstrøm og være dekkende for dagen arbeidsoppgaver og samfunnets behov for kompetanse, bør følgende funksjonsområder løftes fram i forskriften:

- Rusomsorg – både døgntil behandling og poliklinikk/ambulant behandling
- Habilitering - rehabilitering
- Sykepleie i kommunehelsetjenesten
- Dagbehandling i somatikken, der det er nødvendig å tenke både forberedelse og utskrivning integrert i tilbudet – sammenhengende behandlingslinjer.
- Polikliniske og ambulante tjenester i psykiatrien

Noen helseforetak bemerker samtidig at det ikke er lett å se at bestemmelsene er blitt mindre detaljerte, jf. at det er fremholdt som en av hensiktene. Økt detaljeringsgrad i forhold til hvor studentene skal være i praksis betyr ikke nødvendigvis en kvalitetsforbedring. Hvis detaljeringen er nødvendig for å oppfylle kravene i EUs sektordirektiv for sykepleierutdanningen, anses det akseptabelt.

Det støttes at praksisstudier på de nevnte områder må være på minimum 6 uker. Det oppfattes som uklart hva man mener med: "Inkludere praksis med døgntil behandling og oppfølging av pasienter". Det fremheves at områdene: Generell og spesiell medisin, generell og spesiell kirurgi/ geriatri, har potensial for kvalitative gode praksisplasser med meget kompetent personale innen dagbehandling /poliklinikk med pasientskoler, dagkirurgiske enheter og mottakssentre og geriatrisk daghospital.

Ad. pkt. 8 og 9 – Praksis på flere områder samtidig og studentvalgt praksis

Det støttes forutsatt at ikke antall uker blir redusert. Selvvalgt praksis aksepteres også forutsatt at utdanningsinstitusjonen er ansvarlig og beholder styringsretten.

Andre forhold

Et av de 5 kvalitetskriteriene i rammeplanen lyder: *Lærestedets undervisningspersonell veileder og medvirker til å tilrettelegge gode læresituasjoner, noe som innebærer tilstedeværelse i praksis.* Fra helseforetakene blir det fremholdt at en ønsker mer kontakt og tilstedeværelse fra høgskolenes lærekrefter for gjensidig

utveksling. Ikke minst vil dette kunne befordre større involvering fra helseforetaket i planlegging av praksis og mottak av studentene.

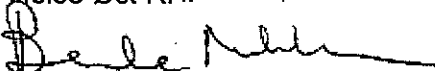
Det påpekes at høgskolen/den enkelte lærers ansvar og veilederrolle i forhold til praksisstudiene berøres i liten grad. Det fremholdes at dette bør tilføyes som et eget kvalitetskriterium (i tillegg til de nevnte 5) i rammeplanen. Helse Øst RHF vil anbefale at en inkluderer momenter fra prosjektrapporten: Kvalitet, oppgavefordeling og kostnader i praksisstudier, som ble utgitt i 2005. Tekstlig utdrag som vedrører forslag til ansvarsfordeling mellom høgskole og helseforetak følger som eget vedlegg til brevet.

Videreføringen av 15 studiepoeng til ferdighetstrening, forberedelse og refleksjon over praksis støttes. Dette er i tråd med læringsmetoder som er tatt i bruk og videreutvikles i sykehusene. Det brukes simulering både som individuell trening og trening på samhandling i tverrfaglig team i krevende kliniske simulerte situasjoner - uten risiko og med god læringseffekt.

Avslutningsvis vil Helse Øst understreke nødvendigheten av nærmere kontakt og utveksling i utredningsarbeid av denne type på nasjonalt nivå. Vi vil be om at høgskolerådet henvender seg til de regionale helseforetakene når det skal oppnevnes representanter til utredningsarbeid som berører sykehusene /spesialisthelsetjenesten. Det er RHFene som har ansvaret for å drifte de regionale samarbeidsorganene mellom høgskolene og helseforetakene, og det er derfor hensiktsmessig at slike henvendelser går til RHF som sekretariat i denne sammenheng.

Igjen vil vi uttrykke tilfredshet med at signalene fra de utøvende kliniske miljø, brakt fram via styringslinjen, nå materialiserer seg med nødvendige endringer i rammeplan for utdanningen. Vi håper at de momentene vi har fremstilt ovenfor kan bidra ytterligere.

Med vennlig hilsen
Helse Øst RHF

Bente Mikkelsen
adm. direktør

Gunvor Anestad
prosjektleder

Vedlegg:

Modell for ansvarsfordeling mellom høgskole og helseforetak / sykehus (utdrag av prosjektrapport)

Kopi m/vedlegg:

Helseforetakene i Helse Øst
Diakonhjemmet Sykehus
Lovisenberg Diagonale sykehus
Martina Hansens Hospital
Revmatismesykehuset
Representantene i Samarbeidsorganet for høgskolene og helseforetakene i
helseregion øst (bare som e-post).
Helse- og omsorgsdepartementet
Kunnskapsdepartementet
Øvrige RHF